

[Udenrigsministeren]

klart er det, at NATO som organisation ikke kunne og ikke kan engagere sig i konflikten. Men Golfkonflikten har da været en kraftig påmindelse om, at NATO's sikkerhedspolitiske nærområde måske i realiteten er større, end man traditionelt forestiller sig. Det er således næppe længere tilstrækkeligt udelukkende at beskæftige sig med situationen i Europa, for lige uden for Europas grænser finder vi trusler, som stiller fornyede krav også til NATO og dermed også til Danmark.

Golfkonflikten har således demonstreret, at vores sikkerhed også i stigende grad har det, som man kunne kalde en Nord-Syd-dimension, og det er en tendens, som efter regeringens opfattelse vil blive stærkere i de kommende år. Dengang man skrev Atlantpagten for over 40 år siden, var der jo nok ikke mange, der havde forestillet sig, at den vestlige verdens overordnede sikkerhedsinteresser kunne blive truet af stridigheder, som udspillede sig i det gølge ørkensand et sted i Mellemøsten. Den udvikling må da give anledning til alvorlige overvejelser, og diskussionen kan slet ikke undgå at blive påvirket af de erfaringer, som vi jo gør netop i denne tid i det internationale samfunds opgør med Irak.

Der er ingen tvivl om, at der i mange år endnu vil være et klart behov for NATO-samarbejdet inden for det traditionelle NATO-område, og det gælder ikke blot med henblik på at varetage medlemslandenes sikkerhed i en fase, der er præget af store forandringer, det gælder i høj grad også med henblik på at sikre USA's og Canadas fortsatte aktive deltagelse i forsvaret af de vesteuropæiske demokratiske samfund.

NATO's fremtidige rolle er allerede under debat. Der er enighed om, at alliancen skal og vil komme til at spille en stadig større politisk rolle, især i forholdet til Sovjetunionen og landene i Øst- og Centraleuropa, og denne tilpasning af alliancen, som blev besluttet på NATO-mødet i London sidste år, er genstand for et omfattende udredningsarbejde, som forventes afsluttet i år.

Alliancen vil fortsat også spille en vigtig militær rolle, og i den sammenhæng kommer man ikke uden om en diskussion om det vanskelige spørgsmål om NATO's fremtidige funktioner. Vi må ikke glemme, at NATO's arbejdsområde blev fastlagt i traktaten for mere end 40 år siden, og at verden har ændret sig i de 40 år. Der

eksisterer nu, som vi har set det under udviklingen i de seneste måneder, direkte trusler imod Europas sikkerhed og interesser lige uden for det område, hvor NATO kan agere. Man kan derfor spørge, om det er rimeligt, at europæerne i længden udelukkende baserer deres sikkerhed på USA's vilje og evne til at løse problemerne. Det kunne på den baggrund overvejes, om ikke tiden er inde til, at man drøfter mulighederne for aktiv europæisk deltagelse i værnet om europæisk sikkerhed og europæiske interesser; men det er klart, at her bevæger vi os uden for rammerne af denne forespørgsel.

Men vi må drøfte disse ting grundigt, før vi kan tage stilling til, om den hidtidige danske holdning til NATO-traktaten skal ændres, og regeringen ser frem til en fordomsfri debat om disse spørgsmål samt om, hvordan vi fra dansk side kan bidrage til at tilpasse NATO til de udfordringer, som alliancen og dermed også Danmark bliver stillet over for. Regeringen har, som det også tidligere er blevet tilkendegivet, med tilfredshed noteret sig, at et bredt udsnit af Folketingets partier har erklæret sig rede til at deltage i en sådan debat.

Det siger sig selv, at Folketinget vil blive holdt nøje underrettet om udviklingen i de forudsete drøftelser inden for NATO.

*Forhandling***Jens Thoft (SF):**

Jeg vil gerne takke for udenrigsministerens besvarelse af vores forespørgsel. Jeg synes, at udenrigsministeren var prisværdigt klar i sin tale.

At NATO for længst har begivet sig ud på »out of area-tiltag«, og at ministeren gerne ser, at NATO bevæger sig den vej som svar på de krav og udfordringer, der stilles, synes jeg var klar tale. Jeg er ikke enig.

Jeg mærkede mig, at ministeren understregede, at konsultationerne om emner, der er knyttet til de begivenheder, der foregår uden for NATO's hidtidige ansvarsområde, er udbygget i hyppighed og omfang. Jeg mærkede mig, at ministeren lagde stor vægt på, at den kommende konfliktdimension kunne være Mellemøsten og Nord-Syd-dimensionen, og at han mente, at der burde være større aktiv europæisk deltagelse. Jeg synes, det var klar tale. Jeg er ikke enig.